

ОРГАНІЗАЦІЯ, УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКА В БУДІВНИЦТВІ

УДК 338.45

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНИХ СИСТЕМ

І. М. Корнило

У статті досліджено розвиток виробничих систем будівельних підприємств. Перспективним методичним напрямком розвитку сучасних виробничо-комерційних систем стає принцип інтегративізму, а в основі управління розвитком виробничої системи знаходиться триада функціональних взаємодій: взаємодія підприємства з зовнішнім середовищем; взаємодія науково-технічних досягнень та виробництва; роль людського чинника у виробництві, об'єднаних загальною моделлю управління процесами функціонування та розвитку підприємства.

Ключові слова: *бізнес-процес, виробничі системи, принцип інтегративізму, технологічні та логістичні процеси.*

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННО-КОММЕРЧЕСКИХ СИСТЕМ

И. М. Корныло

В статье исследовано развитие производственно-коммерческих систем строительных предприятий. Перспективным методическим направлением развития современных производственно-коммерческих систем становится принцип интегративизма, а в основе управления развитием производственной системы находится триада функциональных взаимодействий: взаимодействие предприятия с внешней средой; взаимодействие научно-технических достижений и производства; роль человеческого фактора в производстве, объединенных общей моделью управления процессами функционирования и развития предприятия.

Ключевые слова: *бизнес-процесс, производственные системы, принцип интегративизма, технологические и логистические процессы.*

SELECTION OF THE OPTIMAL TECHNOLOGICAL SOLUTIONS OPERATIONAL EFFICIENCY VENTILATED FACADES

I. Kornylo

The article studied the development of industrial and commercial systems construction companies. A promising area of methodological development of modern industrial and commercial systems become integrativizma principle, and based on the management of development of the production system is the triad of functional interactions: the interaction of the enterprise with the exterior; the interaction of science and technology and production; the role of human factor in production with a common model for process control operation and development of the enterprise.

Keywords: *business process, production systems, the principle integrativizma, technological and logistic processes.*

Вступ. В даний час будівництво є однією з перспективних галузей економіки. Будівництво як процес включає в себе всі організаційні, вишукувальні, проектні, будівельно-монтажні та пусконаладжувальні роботи, пов'язані зі створенням, зміною або знесенням об'єкта, а також взаємодію з компетентними органами з приводу виробництва таких робіт. У даній статті розглянуто проблеми та перспективи розвитку будівельних підприємств в Україні їх конкурентоспроможність. Так само приділяється увага якості та безпеці будівельній продукції, яка надходить до споживача.

Метою даної статті є виявлення особливості розвитку виробничо-комерційних систем, які сприяють процесам отримати бажані результати в українській економіці.

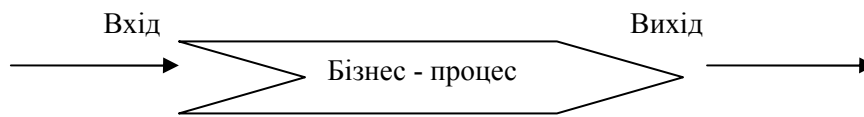
Результати дослідження. Постійний розвиток ринкових відносин в Україні створює передумови для оптимізації структури і функцій господарюючих суб'єктів. Цілеспрямована діяльність у цьому напрямку є закономірністю, яка визначає ефективність стратегічного розвитку будівельних підприємств та їх конкурентоздатність на будівельному ринку в довгостроковій перспективі.

Під розвитком виробничої системи розуміється сукупність процесів, які формують і регулюють утворення виробничих систем, обумовлена трансформацією їх структур під впливом впливу факторів зовнішнього середовища, внутрішньо фірмових змін і управлінських впливів, що означає зміну їх форм, що склалися в результаті попереднього процесу формоутворення.

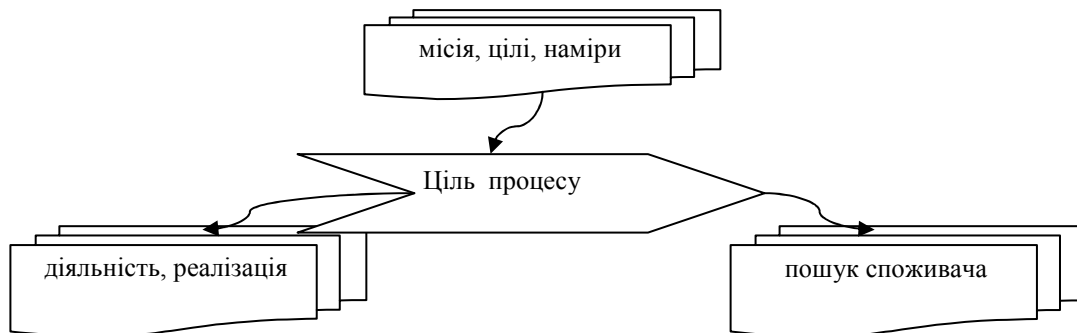
Основними ознаками господарюючого суб'єкта є:

1) здійснення діяльності, спрямованої на отримання прибутку:

Бізнес-процес - один або кілька взаємопов'язаних процедур або операцій (функцій), які спільно реалізують певне бізнес-завдання і їх реалізацію призводить до конкретних результатів. Набір взаємопов'язаних і взаємодіючих видів діяльності, який перетворює входи на виходи.

Бізнес-процес об'єднує практично потік діяльності та функцій, службовців і обладнання (ресурси), необхідний для прийняття рішень (інформації, знання), і правил для реалізації цих заходів і функцій

Бізнес (англ. *business* — справа, діло) — підприємницька, комерційна чи будь-яка інша діяльність, що не може суперечити закону і спрямована на розробку і реалізацію заходів щодо задоволення платоспроможного попиту споживачів на основі надання їм вибору продукту або послуги для отримання прибутку;

2) визначені три основних класу будівельних підприємств (виробничо-комерційних систем): мале, середнє та крупне;

3) встановлені основні закономірності управління будівельним підприємством і послідовність їх розвитку (табл.1.).

Аналізуючи закономірності управління будівельним підприємством можна виділити наступні аспекти розвитку виробничо-комерційних систем

1) при здійсненні закупівель спостерігаються тенденції:

- використання багаторівневих систем концентрації ресурсів на підприємстві;
- усунення конкуренції між постачальниками ресурсів;
- збільшення широти, насиченості, глибини і порушення гармонійності номенклатури закуповуваних ресурсів;

2) при виробництві продукції забезпечують:

- підвищення продуктивності використовуваного обладнання;
- скорочення часу на його переналадження в умовах серійного виробництва продукції;

3) при збуті продукції:

- використовуються різні типи торговельних посередників;
- зростає довіра до торговельних посередників за рахунок скорочення контролю їх діяльності.

Таблиця 1 – Основні закономірності управління будівельним підприємством і послідовність їх розвитку

Закономірність управління будівельним підприємством	Менеджмент	Маркетинг	Логістика
Час виникнення	Кінець XIX століття	50-і роки XX століття	80-і роки XX століття
Складова комплексу логістики	Концентрація Розподіл	Розподіл	Концентрація
Тип логістичної системи	Концентраційно-розподільна мікросистема	Мезосистема розподілу будівельної продукції та послуг	Концентраційно-розподільна мезосистема
Співвідношення попиту і пропозиції	Попит на продукцію і послуги перевищує їх пропозицію (акцент на задоволення однорідних потреб споживачів)	Попит на продукцію і послуги менше, чим їх пропозиція (акцент на задоволення різноманітних потреб споживачів силами підприємства)	Попит на продукцію і послуги менше, чим їх пропозиція (акцент на задоволення елітарних потреб споживачів за рахунок інтеграції з постачальниками)

Господарська діяльність підприємства супроводжується наданням послуг як всередині самого підприємства, так і поза ним.

Доцільно виявити особливості господарської діяльності малих, середніх і великих підприємств при використанні ними традиційних або інноваційних технологій виготовлення продукції і послуг

Результати діяльності підприємства багато в чому визначаються пріоритетами поведінки споживачів в той чи інший момент часу[1]:

- ✓ при реалізації концепції управління підприємством "менеджмент" пріоритетом споживача є пріоритет "ціна" (або "витрати");
- ✓ при реалізації "маркетинг", відповідно, пріоритет "споживчі властивості продукції" (і "якість");
- ✓ при реалізації концепції "логістика" - пріоритет "час".

Дані пріоритети повинні враховуватися в різних процесах, які здійснюються на підприємстві. Умовно ці процеси можна розділити на технологічні та логістичні (табл. 2).

Таблиця 2 – Технологічні та логістичні процеси: їх відмінності

Технологічні	Логістичні
Відбувається зміна геометричних розмірів виробів, його внутрішньої структури, складу і конфігурації, тобто змінюється об'єкт переробки	Об'єкт переробки залишається незмінним, відбувається тільки зміна кількості даних об'єктів за рахунок їх консолідації та розукрупнення в цілях транспортування, складування, зберігання та інш.

Технологічний процес є сукупністю послідовно виконуваних робіт та операцій разом з методами, технікою та умовами їх виконання, які забезпечують безперервність і ритмічність технології основного виробництва.

Логістичний процес кілька спрощує економічні процеси, зупиняючи свою увагу лише на матеріальних потоках. Однак, таке спрощення дозволяє ставити і вирішувати завдання наскрізного моніторингу руху вантажів, починаючи від первинного джерела сировини через всі проміжні процеси аж до надходження до кінцевого споживача. Абстрагування від ряду факторів і виділення матеріального потоку в якості об'єкта дослідження і управління дозволяє проектувати наскрізні логістичні ланцюга, вивчати і прогнозувати їхню поведінку, істотно скорочуючи при цьому розмірність завдань моделювання, а також відкриває нові можливості формалізованого дослідження економічних процесів [2, 3].

Для вирішення завдання «закупувати або виробляти» зіставляються витрати на закупівлю ресурсів і на організацію їх виробництва. Графічний метод рішення такого завдання представлений на рис. 1. Для вирішення завдання «закупувати або виробляти» зіставляються витрати на закупівлю ресурсів

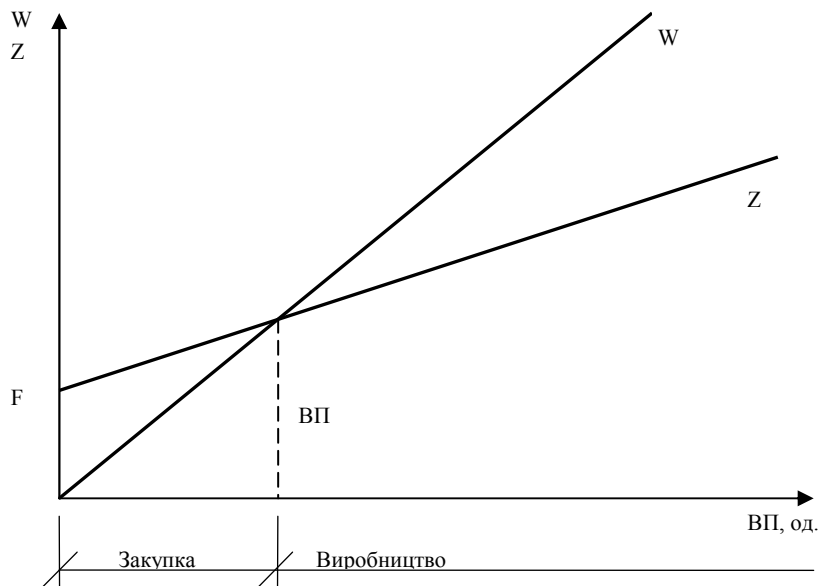

Рисунок 1 – Залежність витрат на закупівлю ресурсів і на організацію їх виробництва

На рис. 1 наведені такі позначення:

W - затрати на закупівлю ресурсів, причому

$$W = c \times ВП; \quad (1)$$

де W - ціна одиниці закуповуваних ресурсів;
 $ВП$ - обсяг продукції, який випускається підприємством;
 Z - затрати на виробництво ресурсів, причому

$$Z = F + V \times ВП, \quad (2)$$

де F - умовно-постійні витрати підприємства;
 V - умовно-змінні витрати підприємства в розрахунку на одиницю продукції, що випускається;

Прирівнюючи вирази (1) і (2), можна визначити значення ВП (рис. 1)

$$ВП = \frac{F}{C - V}; \quad (3)$$

З урахуванням широкого різноманіття:

- номенклатури продукції, яка випускається та послуг;
- використовуваних для виготовлення продукції і надання послуг матеріалів та ін.

Витрати на виробництво складають:

$$Z_{i-j} = F_{i-j} + \sum_{i=1}^r C_i \times n_i + \sum_{j=1}^s V_j \times m_j, \quad (4)$$

де n_i - кількість закуповуваних підприємством ресурсів і послуг;
 m_i - кількість виконуваних підприємством технологічних операцій;

F_{i-j} - умовно-постійні витрати підприємства при різних варіантах рішень задачі "закуповувати або виробляти".

Очевидно, у міру зростання попиту на продукцію і послуги стає оптимальним той чи інший можливий варіант вирішення завдання "закуповувати або виробляти". Виходячи з цього, на певних етапах розвитку ринкових відносин доцільно прорахувати різні варіанти поєднання комерційних і виробничих операцій (формула 4), що в підсумку має сприяти зниженню витрат на виробництво продукції і надання послуг.

Висновки

- Дана тенденція повинна зберігатися до певного моменту часу, коли пріоритети купівельної поведінки зміняться і орієнтація на зниження витрат прийде в явне протиріччя з потребами клієнтів. Однак і в цьому випадку низькі ціни на продукцію і послуги є певною конкурентною перевагою підприємства.
- Використання системного підходу дозволило б по-новому переоцінити традиційний інструментарій аналізу та управління процесами змін на сучасних підприємствах за умов нестабільного та високо конкурентного середовища господарювання.

Використана літератури

1. Гаджинский А. М. Логистика / Гаджинский А. М. – М.: Информационно-внедренческий центр "Маркетинг", 1999. – 228 с.
2. Друкер Питер Ф. Задачи менеджмента в XXI веке [Електронний ресурс] /Питер Ф. Друкер Режим доступу: <http://books.efaculty.kiev.ua/men/4/>
3. Зуб А.Т. Системный стратегический менеджмент: методология и практика / А.Т. Зуб, М.В. Локтионов. – М.: Генезис, 2001. – 752 с.

Корнило Ирина Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри організації будівництва та охорони праці Одеської державної академії будівництва та архітектури.

Корныло Ирина Михайловна – кандидат экономических наук, доцент кафедры организации строительства и охраны труда Одесской государственной академии строительства и архитектуры.

Kornylo Iryna – associate professor of Economic Sciences, assistant professor of department organization of construction and safety, Odessa State Academy of Construction and Architecture.